

3.6 Změna způsobu hodnocení dětí a žáků ve školách, využití motivujícího hodnocení

Hodnocení žáků v našich školách je zpravidla vytykáno, že se příliš orientuje na nedostatky, opomenutí a chyby žáků. Školy málo poskytují formativní zpětnou vazbu, nehodnotí žáky podle toho, co umí, čeho dosáhli a v čem se zlepšili. Vytrácí se motivace pochvalou, která je nejdůležitější právě u nejslabších žáků s nízkým sebevědomím a nízkou úrovní pracovních dovedností. Skutečně motivující hodnocení by mělo dokázat „přistihnout i nejslabší žáky při úspěchu“.

Motivující hodnocení není jen alternativním a pro žáky přijatelnějším způsobem hodnocení. Vhodné formy hodnocení u žáků rozvíjejí pocit větší zodpovědnosti za vlastní vzdělávání, za vlastní práci, schopnost přijímat nezraňující kritiku, odhalit případný vlastní neúspěch, objektivně hodnotit sám sebe. Rozvíjí partnerský vztah mezi učiteli a žáky, vytváří ve škole příznivé klima a zlepšuje vztah žáků ke škole.

Realizovaná anketa nicméně ukázala, že změna způsobu hodnocení ve školách (využití motivujícího hodnocení) je důležitým tématem jen pro část respondentů. Větší část z nich je se stávajícím způsobem hodnocení spíše spokojena, nevidí tedy důvod pro velké změny. Zjištěné postoje k tomuto tématu jsou nevyhraněné, převaha kategorií hodnocení slabého souhlasu nebo slabého nesouhlasu může svědčit o tom, že toto téma není v pedagogické veřejnosti natolik diskutováno, aby bylo pocíťováno jako významné. Souvislost způsobu hodnocení s překonáváním školního neúspěchu se nemusela respondentům jevit tak jednoznačně zřejmá jako např. odbornost pedagogů, metody komunikace s rodinami žáků nebo účast dětí na předškolním vzdělávání.

Stávající situace – pozitiva

- Existují příklady dobré praxe škol, které motivující hodnocení (např. ve formě sebehodnocení žáka nebo diagnostiky spojené s progresivními plány) využívají.

Stávající situace – negativa

- Obavy učitelů z toho, že slovní, případně jiné formy hodnocení nejsou obecně rodiči přijímány.
- V hodnocení žáků se SVP se projevuje rozpor mezi požadavkem na srovnatelné konzistentní hodnocení mezi školami i uvnitř škol a požadavkem na inkluzivní hodnocení, které bude zohledňovat potřeby a znevýhodnění žáků.
- Učitelům chybí metodika pro inkluzivní hodnocení, tedy pro takové hodnocení žáků, které bude zohledňovat jejich schopnosti, podmínky a potřeby.
- U absolventů pedagogických fakult je znát nedostatečná praxe v malé schopnosti hodnotit žáky a motivovat je ke zlepšení.

Viz téma [Zlepšení kvality přípravy pedagogických pracovníků a podmínek jejich práce](#)

3.7 Systematický sběr dat včetně údajů o socioekonomickém zázemí žáků

Na základě dat z mezinárodních výzkumů výsledků vzdělávání žáků (především PISA, TIMSS, PIRLS) existuje evidence o tom, že socioekonomické charakteristiky žáků mají značný vliv na jejich úspěšnost ve vzdělávání. Některé z takto získaných údajů vyznívají pro